

Od składowiska do produkcji nawozu



Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami w Giżycku obchodzi 20-lecie działalności. To dobry czas na refleksję nad zbudowanym przez mazurskie samorządy systemem gospodarowania odpadami w obszarze Wielkich Jezior Mazurskich.

Utworzony w 2004 roku Związek od początku działalności skupił się na budowie instalacji zagospodarowania odpadów komunalnych, rekultywacji starych, gminnych składowisk odpadów oraz edukacji ekologicznej. Zadanie zostało zrealizowane w 100%.

Śmieciowe rewolucje

Nie oznacza to, że władze Związku mogły spocząć na laurach i spokojnie obserwować funkcjonowanie Zakładu. Wręcz przeciwnie. Ustawodawca dostrzegł, że ówczesny system gospodarowania odpadami w Polsce nie przynosi oczekiwanych efektów i odstaje od standardów w krajach UE. Rozpoczęły się „śmieciowe rewolucje”, które w zasadzie trwają do dziś. Gminy uzyskały władzę nad odpadami, zaczęły organizować własne, dopasowane do swoich potrzeb systemy gospodarowania odpadami.

W całej Polsce zaczęły funkcjonować gminne lub prywatne instalacje zagospodarowania odpadów komunalnych, samorządy zaczęły przeprowadzać postępowania przetargowe na odbiór i transport czy zagospodarowanie odpadów komunalnych. Nagle odpady stały się „języczkiem u wagi” mediów, a pojawiające się informacje o niedociągnięciach w organizowanych gminnych systemach gospodarowania odpadami czy problemach z postępowaniami przetargowymi stawały się newsami z pierwszych stron gazet. Szybko dostrzeżono konieczność zmian w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zaczęto, ku uciesze kancelarii prawnych zajmujących się sprawami związanymi z gospodarką odpadami, z różnym skutkiem „poprawiać” ustawę. Proces zmian prawa trwa do dziś, a system gospodarowania odpadami w tym chaosie legislacyjnym musi funkcjonować.

Poziomy, poziomy, poziomy...

Zmiana sposobu liczenia poziomów odzysku i recyklingu zmusiła władze gmin w Polsce do wnikliwego przyjrzenia się własnym systemom gospodarowania odpadami w celu znalezienia miejsc do poprawy. Tak też stało się w przypadku naszego Związku. Kluczem do spełnienia wyśrubowanych wskaźników stała się frakcja bio, stanowiąca ogromną część w ogólnej masie odpadów komunalnych, zbieranych selektywnie. Nasza spółka, ZUOK Spytkowo, po wielu miesiącach starań uzyskała pozwolenie na wprowadzenie do obrotu produkowanego w zakładzie nawozu organicznego. Instalacja

w Spytkowie stała się zakładem produkcyjnym i zaczęła wytwarzać pełnowartościowy produkt. Każdy kilogram wyprodukowanego nawozu zaczął sukcesywnie podnosić wymagany prawem poziom recyklingu. Osiągnięty przez Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami poziom odzysku i recyklingu wyniósł 39,92% za 2023 rok. Działania poczynione w zakresie uszczelnienia systemu, pozyskanie zgody na produkcję nawozu organicznego przez instalację komunalną w Spytkowie, zebranie informacji o liczbie odpadów organicznych kompostowanych w przydomowych kompostownikach oraz wzmożona edukacja ekologiczna w zakresie jakości prowadzonej selektywnej zbiórki odpadów organicznych dają szansę na osiągnięcie przez Związek wskaźnika 45% za 2024 rok. Co dalej? Prawdopodobnie wymagany przez UE wskaźnik 55% i więcej w kolejnych latach będzie nieosiągalny dla większości gmin w Polsce.

Inwestycja w PSZOK-i i pojemniki

Zarząd Związku, biorąc pod uwagę wysokie koszty odbioru i transportu odpadów, podjął decyzję o rozbudowie sieci PSZOK-ów na terenie gmin wchodzących w skład MZMGO. Planujemy powstanie przynajmniej jednego punktu na terenie każdej z gmin współtworzących Związek. Nie wszędzie potrzebny jest obiekt otwarty w pełnym wymiarze godzin, przez 7 dni w tygodniu. Kolejną strategiczną decyzją Zarządu był zakup około 40 000 nowych pojemników na odpady. Wszystkie nieruchomości objęte systemem zostały wyposażone w nowe pojemniki. Inwestycja we własne pojemniki, mimo rosnącej inflacji, cen paliwa i kosztów pracy, pozwoliła na uzyskanie ceny odbioru i transportu odpadów na poziomie dającym możliwość utrzymania opłaty od mieszkańca w niezmięionej kwocie 27 zł od osoby.

System gospodarowania odpadami w gminie musi funkcjonować bez względu na stale zmieniające się przepisy prawne czy rosnące wymagania wobec gmin i instalacji komunalnych. Odpady będą powstawały zawsze, muszą też być odbierane i właściwie zagospodarowywane. Takie jest nasze zadanie na kolejne 20 lat. Samorządy liczą na pozytywne zmiany legislacyjne, które pozwolą spojrzeć w przyszłość optymistycznie.

Wojciech Kucfir

Mazurski Związek Międzygminny – Gospodarka Odpadami